

BESLUT
2015-04-27

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 5 februari 2015

Saken

Studietakt

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiemedel för heltidsstudier för att läsa 30 högskolepoäng under tiden den 1 september 2014 – den 18 januari 2015 och 30 högskolepoäng under tiden den 19 januari – den 7 juni 2015.

CSN beviljade studiemedel för heltidsstudier vecka 36 år 2014 – vecka 3 år 2015 och vecka 4 – 23 år 2015, dvs. i enlighet med ansökan.

NN inkom sedan med en ändringsanmälan för läsåret och angav att hon istället skulle läsa 22,5 högskolepoäng under hösten och 15 högskolepoäng under våren. Hon begärde samtidigt att få studiemedel för en högre takt än den faktiska, med hänsyn till hennes funktionsnedsättning. – NN bifogade en personlig skrivelse, ett läkarintyg och en ansökan om särskilt pedagogiskt stöd för studenter med funktionsnedsättning.

CSN ändrade beviljningen till studiemedel för 75 procent av heltid vecka 36 år 2014 – vecka 3 år 2015 och till studiemedel för halvtidsstudier vecka 4 – 23 år 2015. CSN anförde att skälen som NN meddelat CSN inte räcker för att hon ska kunna få studiemedel för en högre takt än den faktiska.

NN överklagade beslutet och bifogade ett intyg från en samordnare för studenter med funktionsnedsättning.

CSN överlämnade ärendet med ett yttrande och anförde bl.a. följande. Studiemedel kan beviljas för en högre takt än vad poängantal eller motsvarande ger rätt till om det finns skäl och om ett antal villkor är uppfyllda. Funktionshinder eller liknande ska finnas och vara styrkt. Möjligheterna att med stödåtgärder kompensera funktionsnedsättningens inverkan på studierna bör först ha uttömts och bedömts vara otillräckliga. Det ska vara styrkt att kompensatoriska stödåtgärder inte är tillräckliga för att den studerande ska kunna tillgodogöra sig studierna utan att hindras av sin funktionsnedsättning. Den studerande ska göra det sannolikt att han/hon lägger ner mer tid på studierna än takten motsvarar samt att detta beror på funktionsnedsättningen. NN har enligt CSN genom intyg styrkt att de stödåtgärder som högskolan tillämpar inte är tillräckliga för att hon ska kunna tillgodogöra sig studierna, utan hinder av sin funktionsnedsättning. NN har i en skrivelse till CSN anført att hon har diagnosen bipolär sjukdom. Hon har beskrivit att hon i perioder mår bra och har normalt stämningsläge och att hon under andra perioder har sänkt stämningsläge, främst depressioner. Under dessa perioder blir hon trött, sover mycket och hamnar efter i studierna. Enligt läkarintyg medför hennes sjukdom periodvis påtaglig stresskänslighet och förhöjd ångestnivå. CSN uppfattar NN:s egen redogörelse som att hon periodvis, på grund av sin sjukdom, är oförmögen att bedriva studier, att hon periodvis inte lägger ner mer tid på studierna än takten motsvarar. Sammanfattningsvis är CSN av uppfattningen att NN inte har gjort det sannolikt att hon lägger ner mer tid på sina studier än takten motsvarar.

NN anförde i huvudsak följande i sitt överklagande och med anledning av CSN:s yttrande. Hon har haft diagnosen bipolär sjukdom i ungefär två år och symptom sedan många år tillbaka. Sjukdomen påverkar henne i den utsträckningen att hon inte klarar av att läsa full takt inom sitt program. Under läsåret 2013/2014 klarade hon av 37,5 högskolepoäng och ytterligare 7,5 högskolepoäng under sommaren. Under höstterminen 2014 har hon läst 22,5 högskolepoäng och hon har hittills blivit godkänd i kurser motsvarande 15 högskolepoäng. Under vårterminen 2015 kommer hon att läsa mellan 15 och 22,5 högskolepoäng. Sammanfattningsvis klarar hon av att läsa i en takt på 50-75 procent beroende på hur hon mår i sin bipolära sjukdom. Hon uppskattar att hon i snitt lägger ner åtminstone 40 timmar i veckan på sina studier. Ibland fungerar hon som vem som helst, hon lägger ner lika mycket tid på sina studier som de flesta andra och hon lär sig lika snabbt. Ibland, när hon mår dåligt, lägger hon inte ner lika mycket tid på sina studier som hon borde och den tid hon ägnar åt studierna ger inte alls samma resultat som annars. När hon mår dåligt får hon stora besvär med att koncentrera sig, det blir svårt att tillgodogöra sig information från föreläsningarna, det hon läser fastnar inte och minsta ljud kan bryta hennes koncentration. Å andra sidan kan hon, under bra perioder, få jättemycket gjort. Hon kan då studera i upp till tolv timmar på en dag men tyvärr är dessa perioder inte lika vanliga.

Författningsbestämmelser

Av 3 kap. 5 § studiestödslagen (1999:1395) framgår följande. Studiemedel får lämnas för varje vecka då den studerande bedriver studier på minst halvtid. Studierna måste dock pågå under en sammanhängande tid om minst tre veckor.

Studiemedel får lämnas bara för sådan del av studietid som omfattas av den kursplan eller motsvarande som gäller för utbildningen.

Av 3 kap. 11 § studiestödslagen framgår följande. Studiemedel får lämnas med ett belopp som för varje vecka då den studerande har rätt till studiemedel utgör

1. 5,07 % av prisbasbeloppet vid studier på heltid,
2. 3,80 % av prisbasbeloppet vid studier på minst 75 % men mindre än 100 % av heltid, och
3. 2,54 % av prisbasbeloppet vid studier på minst 50 % men mindre än 75 % av heltid.

Enligt 3 kap. 4 § studiestödsförordningen (2000:655) motsvarar en och en halv högskolepoäng en veckas studier på heltid.

Nämndens bedömning

Som framkommer ovan har NN beviljats studiemedel för en faktisk studietakt om 75 procent respektive 50 procent för läsåret 2014/2015. Fråga är om NN kan beviljas studiemedel för en högre takt än den faktiska.

Nämnden konstaterar att den aktuella frågan inte är uttryckligt författningsreglerad. Överklagandenämnden har dock tidigare ansett att studiestödssystemet ger ett utrymme för att i vissa fall av funktionshinder bevilja studiemedel för en högre studietakt än den faktiska. Enligt nämnda praxis ska dock sådana studiehinder, i första hand, åtgärdas genom tekniska och andra hjälpmedel. Den omständigheten att en kurs anses krävande, svår eller har en hög arbetstakt har inte ansetts utgöra skäl att bevilja studiemedel för en högre takt än den faktiska.

Nämndens hittillsvarande praxis har alltså tagit sikte på studenter som tidsmässigt bedriver studier motsvarande den högre takten, men som till följd av sin funktionsnedsättning – och trots beviljade hjälpmedel – klarar endast ett lägre antal poäng, eller motvarande, än det tänkta.

Enligt nämndens mening kan det ovan beskrivna utrymmet, i avsaknad av en uttrycklig reglering, inte utvidgas till att omfatta även studenter som, till följd av sin funktionsnedsättning, periodvis är helt eller delvis oförmögna att bedriva sina studier. Under en sådan tid är den studerande hänvisad till de sociala trygghetssystem som behandlas bl.a. i socialförsäkringsbalken (2010:110).

Av handlingarna i ärendet framgår att NN har en konstaterad funktionsnedsättning och att hon är beviljad vissa stödåtgärder för att klara av sina studier, bl.a. anteckningsstöd och studenthandledare. Av NN:s egna redogörelse och av de intyg hon lämnat in framgår emellertid att hon, på grund av sitt hälsotillstånd, periodvis är oförmögen att bedriva studier. Som sagts ovan anser nämnden att det inte är möjligt att bevilja studiemedel för en högre takt än den faktiska när en student, till följd av sin funktionsnedsättning, periodvis är helt eller delvis oförmögen att bedriva sina studier. Överklagandet ska därför avslås.

Hans Göran Åhgren

Stefan Öberg

Beslut har fattats av Charlotte Waas, ordförande, Anita Enocksson, vice ordförande, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna, Hans Eklund, Eva Gullfeldt, Mikael Herjevik och Birgitta Åkerman.

Föredragande: Stefan Öberg

Kopia till CSN
CSN, rättsavdelningen